บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “รูปแบบการดูแลช่วยเหลือเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนสูงวัย ในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช” นำเสนอผลการวิจัยเป็น 3 ระยะ ตามวัตถุประสงค์ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ระยะที่ 1 ผลการศึกษาปัญหาทางการเรียนและความต้องการการดูแลช่วยเหลือของผู้เรียนสูงวัย ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช แบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นผู้เรียนสูงวัยระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช จำนวน 83 คน สามารถแสดงผลได้ดังตาราง 4.1

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้เรียนสูงวัยในระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (n = 83)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	62	74.70
หญิง	21	25.30
รวม	**83**	**100.00**
2. อายุ		
60 - 65 ปี	49	59.00
66 - 70 ปี	20	24.10
71 - 75 ปี	11	13.30
76 - 80 ปี	3	3.60
รวม	**83**	**100.00**
3. ระดับการศึกษาก่อนเข้าศึกษาที่ มสธ.		
มัธยมศึกษาตอนต้น	6	7.20
มัธยมศึกษาตอนปลาย	8	9.60
ปวช. / ปวส.	3	3.60

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ปริญญาตรี	31	37.30
สูงกว่าปริญญาตรี	35	42.20
รวม	**83**	**100.00**
4. สถานภาพสมรส		
โสด	15	18.10
หม้าย	5	6.00
หย่า/แยก	8	9.60
สมรส	55	66.30
รวม	**83**	**100.00**
5. ภูมิลำเนา		
กรุงเทพมหานคร	21	25.30
ภาคกลาง	23	27.70
ภาคเหนือ	13	15.70
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	17	20.50
ภาคใต้	9	10.80
รวม	**83**	**100.00**
6. ศึกษากับ มสธ. ในสาขาวิชา		
ศิลปศาสตร์	8	6.64
นิเทศศาสตร์	2	2.49
ศึกษาศาสตร์	2	2.49
วิทยาการจัดการ	7	5.81
นิติศาสตร์	38	31.54
วิทยาศาสตร์สุขภาพ	6	4.98
เศรษฐศาสตร์	4	3.32
มนุษยนิเวศศาสตร์	3	2.49
รัฐศาสตร์	8	6.64
ส่งเสริมเกษตรและสหกรณ์	3	3.61
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	2	2.49
รวม	**83**	**100.00**

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ที่เป็นผู้เรียนสูงวัยระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ปรากฏผลดังนี้

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 74.7 มีอายุระหว่าง 60-65 ปี จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 59.0 มีสถานภาพสมรส จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 66.3 มีการศึกษาเดิมสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 42.2 และมีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพ-มหานครและภาคกลางมากที่สุด จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 48.0 โดยศึกษาในสาขาวิชานิติศาสตร์ มีจำนวนมากที่สุด 38 คน คิดเป็นร้อยละ 31.54 รองลงมาได้แก่ สาขาวิชาศิลปศาสตร์ 8 คน คิดเป็นร้อยละ 6.64 และจำนวนน้อยที่สุด 2 คนเท่ากัน คือ สาขาวิชานิเทศศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ และวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี คิดเป็นร้อยละ 2.49

ตอนที่ 1.2 ผลการศึกษาปัญหาทางการเรียน และความต้องการการดูแลช่วยเหลือของผู้เรียน สูงวัยในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

1) ผลการศึกษาปัญหาทางการเรียนและความต้องการการดูแลช่วยเหลือ ของผู้เรียนสูงวัยในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชโดยภาพรวม

ผลการศึกษาปัญหาทางการเรียนและความต้องการการดูแลช่วยเหลือของผู้เรียนสูงวัยในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชในภาพรวมและรายด้าน แสดงดังตาราง 4.2

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาทางการเรียน และความต้องการการดูแลช่วยเหลือของผู้เรียนสูงวัยในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช โดยภาพรวม

ด้าน	ปัญหา		แปลผล	ความต้องการการดูแลช่วยเหลือ		การแปลผล
	M	*SD*		*M*	*SD*	
1. ด้านผู้เรียน	1.88	0.55	ปานกลาง	2.24	0.60	ปานกลาง
2. ด้านผู้สอน	1.89	0.59	ปานกลาง	2.20	0.65	ปานกลาง
3. ด้านสื่อ เทคโนโลยี ตำรา วัสดุอุปกรณ์	1.92	0.64	ปานกลาง	2.26	0.66	ปานกลาง
4. ด้านอาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก	1.80	0.62	ปานกลาง	2.04	0.71	ปานกลาง
รวม	**1.87**	**0.50**	**ปานกลาง**	**2.19**	**0.56**	**ปานกลาง**

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ปัญหาทางการเรียนของผู้เรียนสูงวัยระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยผู้เรียนสูงวัยมีปัญหาด้านสื่อ เทคโนโลยี ตำรา วัสดุอุปกรณ์ มากที่สุด (*M* = 1.92, *SD* = 0.64) รองลงมา ได้แก่ ด้านผู้สอน (*M* = 1.89, *SD* = 0.64) ด้านผู้เรียน (*M* = 1.88, *SD* = 0.55) และด้านอาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก (*M* = 1.80, *SD* = 0.62) ตามลำดับ

สำหรับความต้องการการดูแลช่วยเหลือ ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน (*M* = 2.19, *SD* = 0.56) โดยผู้เรียนสูงวัย มีความต้องการการดูแลช่วยเหลือด้านสื่อ เทคโนโลยี ตำรา วัสดุอุปกรณ์ มากที่สุด (*M* = 2.26, *SD* = 0.66) รองลงมา ได้แก่ ด้านผู้เรียน (*M* = 2.24, *SD* = 0.60) ด้านผู้สอน (*M* = 1.89, *SD* = 0.64) และด้านอาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก (*M* = 2.04, *SD* = 0.71) ตามลำดับ

จะเห็นได้ว่า ด้านสื่อ เทคโนโลยี ตำรา วัสดุอุปกรณ์ เป็นด้านที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยทั้งปัญหาทางการเรียน และความต้องการการช่วยเหลือในระดับมากที่สุด ในขณะที่ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก เป็นด้านที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยปัญหา และความต้องการการช่วยเหลือในระดับน้อยที่สุด

2) ผลการศึกษาปัญหาทางการเรียนของผู้เรียนสูงวัยในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชด้านผู้เรียน

ผลการศึกษาปัญหาทางการเรียนของผู้เรียนสูงวัยในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชด้านผู้เรียน ดังแสดงในตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาทางการเรียนของผู้เรียนสูงวัย ในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ด้านผู้เรียน

ข้อ	ข้อความ	*M*	*SD*	การแปลผล
1	การวางแผนการเรียนด้วยตนเอง	1.86	0.77	ปานกลาง
2	การประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง	1.78	0.75	ปานกลาง
3	การเข้าถึงเทคโนโลยีและเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	1.96	0.85	ปานกลาง
4	การมีเทคนิคการอ่านและจดบันทึกย่อ	1.81	0.76	ปานกลาง
5	การค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ	1.88	0.80	ปานกลาง
6	การสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้แก่ตนเอง	1.99	0.86	ปานกลาง
7	ความสามารถในการใช้อุปกรณ์ เทคโนโลยี อินเทอร์เน็ต และสื่อสังคม เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต	1.89	0.77	ปานกลาง
8	การใช้เทคโนโลยีในการนำเสนอหรือส่งต่อข้อมูลไปยังผู้อื่น	1.89	0.78	ปานกลาง
	รวม	**1.88**	**0.55**	**ปานกลาง**

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ผู้เรียนสูงวัยระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีปัญหาทางการเรียน ด้านผู้เรียนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (*M* = 1.88, *SD* = 0.55) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีปัญหาการสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้แก่ตนเองมากที่สุด (*M* = 1.99, *SD* = 0.86) รองลงมาคือ ปัญหาการเข้าถึงเทคโนโลยีและเครือข่ายอินเทอร์เน็ต (*M* = 1.96, *SD* = 0.85) และปัญหาการมีเทคนิคการอ่านและจดบันทึกย่อน้อยที่สุด (*M* = 1.81, *SD* = 0.76)

3) ผลการศึกษาปัญหาทางการเรียนของผู้เรียนสูงวัยในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชด้านผู้สอน

ผลการศึกษาปัญหาทางการเรียนของผู้เรียนสูงวัยในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชด้านผู้เรียน ดังแสดงในตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาทางการเรียนของผู้เรียนสูงวัย ในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ด้านผู้สอน

ข้อ	ข้อความ	*M*	*SD*	การแปลผล
1	การเขียนตำราที่มีเนื้อหาให้เข้าใจง่าย	2.04	0.74	ปานกลาง
2	การนำเสนอตัวอย่างที่ชัดเจน	1.99	0.76	ปานกลาง
3	การมีเทคนิคในการสอนเสริม	1.89	0.75	ปานกลาง
4	การมีทักษะในการสอนเสริมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	1.87	0.78	ปานกลาง
5	การมีเทคนิคการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	1.77	0.74	ปานกลาง
6	การมีเทคนิคการอบรมเข้มเสริมประสบการณ์วิชาชีพ	1.84	0.80	ปานกลาง
	รวม	**1.89**	**0.59**	**ปานกลาง**

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ผู้เรียนสูงวัยระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีปัญหาทางการเรียน ด้านผู้สอนในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง (*M* = 1.89, *SD* = 0.59) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีปัญหาเกี่ยวกับการเขียนตำราที่มีเนื้อหาให้เข้าใจง่าย มากที่สุด (*M* = 2.04, *SD* = 0.74) รองลงมาคือ ปัญหาการนำเสนอตัวอย่างที่ชัดเจน (*M* = 1.99, *SD* = 0.76) และมีปัญหาการมีเทคนิคการวัดและประเมินผลการเรียนรู้น้อยที่สุด (*M* = 1.77, *SD* = 0.74)

4) ผลการศึกษาปัญหาทางการเรียนของผู้เรียนสูงวัยในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ด้านสื่อ เทคโนโลยี ตำรา วัสดุอุปกรณ์

ผลการศึกษาปัญหาทางการเรียนของผู้เรียนสูงวัยในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชด้านสื่อ เทคโนโลยี ตำรา วัสดุอุปกรณ์ ดังแสดงในตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาทางการเรียนของผู้เรียนสูงวัยในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ด้านสื่อ เทคโนโลยี ตำรา วัสดุอุปกรณ์

ข้อ	ข้อความ	*M*	*SD*	การแปลผล
1	การผลิตสื่อออนไลน์ของมหาวิทยาลัย	1.93	0.78	ปานกลาง
2	การใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอนทางไกลของมหาวิทยาลัย	2.01	0.85	ปานกลาง
3	รูปแบบตำราของมหาวิทยาลัย	1.89	0.84	ปานกลาง
4	วัสดุอุปกรณ์สำหรับใช้ในการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย	1.88	0.79	ปานกลาง
	รวม	**1.92**	**0.65**	**ปานกลาง**

จากตารางที่ 4.5 พบว่า พบว่า ผู้เรียนสูงวัยระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีปัญหาทางการเรียน ด้านสื่อ เทคโนโลยี ตำรา วัสดุอุปกรณ์ อยู่ในระดับปานกลาง (*M* = 1.92, *SD* = 0.65) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีปัญหาในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอนทางไกลของมหาวิทยาลัยมากที่สุด (*M* = 2.01, *SD* = 0.85) รองลงมาคือ ปัญหาจากการผลิตสื่อออนไลน์ของมหาวิทยาลัย (*M* = 1.93, *SD* = 0.78) และมีปัญหาเกี่ยวกับวัสดุ อุปกรณ์สำหรับใช้ในการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยน้อยที่สุด (*M* = 1.88, *SD* = 0.79)

5) ผลการศึกษาปัญหาทางการเรียนของผู้เรียนสูงวัยในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ด้านอาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก

ผลการศึกษาปัญหาทางการเรียนของผู้เรียนสูงวัยในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชด้านอาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก ดังแสดงในตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาทางการเรียนของผู้เรียนสูงวัยในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก ในภาพรวมและรายข้อ

ข้อ	ข้อความ	*M*	*SD*	การแปลผล
1	อาคารสถานที่ของ มสธ.	1.84	0.72	ปานกลาง
2	อาคารสถานที่ของ ศูนย์วิทยบริการและชุมชนสัมพันธ์ (ศวช.) ของ มสธ.ในภูมิภาคต่างๆ	1.78	0.72	ปานกลาง
3	สนามสอบของ มสธ.	1.80	0.76	ปานกลาง
	รวม	**1.80**	**0.62**	**ปานกลาง**

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ผู้เรียนสูงวัยระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีปัญหาทางการเรียน ด้านอาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับปานกลาง (*M* = 1.80, *SD* = 0.62) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีปัญหาเกี่ยวกับอาคารสถานที่ของ มสธ. มากที่สุด (*M* =1.84, *SD* = 0.72) รองลงมาคือ ปัญหาเกี่ยวกับสนามสอบของ มสธ. (*M* = 1.80, *SD* = 0.76) และมีปัญหาเกี่ยวกับอาคารสถานที่ของศูนย์วิทยบริการและชุมชนสัมพันธ์ (ศวช.) ของ มสธ.ในภูมิภาคต่างๆ น้อยที่สุด (*M* = 1.80, *SD* = 0.72)

6) ผลการศึกษาความต้องการการดูแลช่วยเหลือของผู้เรียนสูงวัยในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ด้านผู้เรียน

ผลการศึกษาความต้องการการดูแลช่วยเหลือของผู้เรียนสูงวัยในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ด้านผู้เรียน ดังแสดงในตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการการดูแลช่วยเหลือของผู้เรียนสูงวัยในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ด้านผู้เรียน

ข้อ	ข้อความ	*M*	*SD*	การแปลผล
1	การวางแผนการเรียนด้วยตนเอง	2.27	0.78	ปานกลาง
2	การประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง	2.13	0.78	ปานกลาง
3	การเข้าถึงเทคโนโลยีและเครือข่ายอินเทอร์เน็ต	2.36	0.76	มาก
4	การมีเทคนิคการอ่านและจดบันทึกย่อ	2.11	0.78	ปานกลาง
5	การค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ	2.29	0.77	ปานกลาง
6	การสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้แก่ตนเอง	2.29	0.80	ปานกลาง
7	ความสามารถในการใช้อุปกรณ์ เทคโนโลยี อินเทอร์เน็ต และสื่อสังคม เพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต	2.29	0.79	ปานกลาง
8	การใช้เทคโนโลยีในการนำเสนอหรือส่งต่อข้อมูลไปยังผู้อื่น	2.20	0.79	ปานกลาง
	รวม	**2.24**	**0.60**	**ปานกลาง**

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ผู้เรียนสูงวัยระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ด้านผู้เรียน มีความต้องการการดูแลช่วยเหลืออยู่ในระดับปานกลาง (*M* = 2.24, *SD* = 0.60) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความต้องการการดูแลช่วยเหลือเกี่ยวกับการเข้าถึงเทคโนโลยีและเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมากที่สุด (*M* = 2.36, *SD* = 0.76) รองลงมาคือ ความต้องการการดูแลช่วยเหลือเกี่ยวกับการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ (*M* = 2.29, *SD* = 0.77) และมีความต้องการการดูแลช่วยเหลือเกี่ยวกับการมีเทคนิคการอ่านและจดบันทึกย่อน้อยที่สุด (*M* = 2.11, *SD* = 0.78)

7) ผลการศึกษาความต้องการการดูแลช่วยเหลือของผู้เรียนสูงวัยในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ด้านผู้สอน

ผลการศึกษาความต้องการการดูแลช่วยเหลือของผู้เรียนสูงวัยในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ด้านผู้สอน ดังแสดงในตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการการดูแลช่วยเหลือของผู้เรียนสูงวัย ในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ด้านผู้สอน

ข้อ	ข้อความ	*M*	*SD*	การแปลผล
1	การเขียนตำราที่มีเนื้อหาเข้าใจง่าย	2.29	0.74	ปานกลาง
2	การนำเสนอตัวอย่างที่ชัดเจน	2.25	0.73	ปานกลาง
3	การมีเทคนิคในการสอนเสริม	2.12	0.80	ปานกลาง
4	การมีทักษะในการสอนเสริมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์	2.24	0.81	ปานกลาง
5	การมีเทคนิคการวัดและประเมินผลการเรียนรู้	2.13	0.81	ปานกลาง
6	การมีเทคนิคการอบรมเข้มเสริมประสบการณ์วิชาชีพ	2.20	0.82	ปานกลาง
	รวม	**2.20**	**0.65**	**ปานกลาง**

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ผู้เรียนสูงวัยระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ด้านผู้สอน มีความต้องการการดูแลช่วยเหลืออยู่ในระดับปานกลาง (*M* = 2.20, *SD* = 0.65) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความต้องการการดูแลช่วยเหลือเกี่ยวกับการเขียนตำราที่มีเนื้อหาเพื่อให้อ่านเข้าใจง่ายมากที่สุด (*M* = 2.29, *SD* = 0.74) รองลงมาคือ ความต้องการการดูแลช่วยเหลือเกี่ยวกับการนำเสนอตัวอย่างที่ชัดเจน (*M* = 2.25, *SD* = 0.73) และมีความต้องการการดูแลช่วยเหลือเกี่ยวกับการมีเทคนิคในการสอนเสริมน้อยที่สุด (*M* = 2.12, *SD* = 0.80)

8) ผลการศึกษาความต้องการการดูแลช่วยเหลือของผู้เรียนสูงวัย ในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ด้านสื่อ เทคโนโลยี ตำรา วัสดุอุปกรณ์

ผลการศึกษาความต้องการการดูแลช่วยเหลือของผู้เรียนสูงวัยในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ด้านสื่อ เทคโนโลยี ตำรา วัสดุอุปกรณ์ ดังแสดงในตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความต้องการการดูแลช่วยเหลือ ของผู้เรียนสูงวัยในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ด้านสื่อ เทคโนโลยี ตำรา วัสดุอุปกรณ์

ข้อ	ข้อความ	*M*	*SD*	การแปลผล
1	การผลิตสื่อออนไลน์ของมหาวิทยาลัย	2.20	0.81	ปานกลาง
2	การใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอนทางไกลของมหาวิทยาลัย	2.34	0.78	มาก
3	รูปแบบตำราของมหาวิทยาลัย	2.31	0.80	ปานกลาง
4	วัสดุอุปกรณ์สำหรับใช้ในการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย	2.23	0.80	ปานกลาง
	รวม	**2.26**	**0.66**	**ปานกลาง**

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ผู้เรียนสูงวัยระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยสุโขทัย-ธรรมาธิราช มีความต้องการการดูแลช่วยเหลือด้านสื่อ เทคโนโลยี ตำรา วัสดุอุปกรณ์ อยู่ในระดับปานกลาง (M = 2.26, SD = 0.66) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความต้องการการดูแลช่วยเหลือเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอนทางไกลของมหาวิทยาลัยมากที่สุด (M = 2.34, SD = 0.78) รองลงมาคือความต้องการการดูแลช่วยเหลือเกี่ยวกับรูปแบบตำราของมหาวิทยาลัย (M = 2.31, SD = 0.80) และมีความต้องการการดูแลช่วยเหลือเกี่ยวกับการผลิตสื่อออนไลน์ของมหาวิทยาลัยน้อยที่สุด (M = 2.20, SD = 0.81)

9) ผลการศึกษาความต้องการการดูแลช่วยเหลือของผู้เรียนสูงวัยระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ด้านอาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก

ผลการศึกษาความต้องการการดูแลช่วยเหลือของผู้เรียนสูงวัยในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ด้านอาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก ดังแสดงในตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความต้องการการดูแลช่วยเหลือของผู้เรียนสูงวัยในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก

ข้อ	ข้อความ	*M*	*SD*	การแปลผล
1	อาคารสถานที่ของ มสธ.	2.05	0.82	ปานกลาง
2	อาคารสถานที่ของ ศูนย์วิทยบริการและชุมชนสัมพันธ์ (ศวช.) ของ มสธ.ในภูมิภาคต่างๆ	2.04	0.85	ปานกลาง
3	สนามสอบของ มสธ.	2.06	0.86	ปานกลาง
	รวม	**2.04**	**0.71**	**ปานกลาง**

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ผู้เรียนสูงวัยระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีความต้องการการดูแลช่วยเหลือด้านสื่อ เทคโนโลยี ตำรา วัสดุ อยู่ในระดับปานกลาง (*M* = 2.04, *SD* = 0.71) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความต้องการการดูแลช่วยเหลือเกี่ยวกับเรื่องสนามสอบของ มสธ. มากที่สุด (*M* = 2.06, *SD* = 0.86) รองลงมาคือ ความต้องการการดูแลช่วยเหลือเกี่ยวกับอาคารสถานที่ของ มสธ. (*M* = 2.05, *SD* = 0.82) และมีความต้องการการดูแลช่วยเหลือเกี่ยวกับอาคารสถานที่ของศูนย์วิทยบริการและชุมชนสัมพันธ์ (ศวช.) ของ มสธ. ในภูมิภาคต่างๆ น้อยที่สุด (*M* = 2.04, *SD* = 0.85)

2. ระยะที่ 2 ผลการสร้างรูปแบบการดูแลช่วยเหลือเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนสูงวัยในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ด้านผู้เรียน แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

จากผลการศึกษาปัญหาทางการเรียน และความต้องการการช่วยเหลือ ในระยะที่ 1 ที่พบว่าปัญหาทางการเรียน และความต้องการการช่วยเหลือในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้เรียน ด้านผู้สอน ด้านสื่อ เทคโนโลยี ตำรา วัสดุอุปกรณ์ และด้านอาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นผู้วิจัย จึงได้นำผลการศึกษาในระยะที่ 1 มาประกอบในการสร้างรูปแบบ

การดูแลช่วยเหลือเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนสูงวัย ในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ด้านผู้เรียน ซึ่งปรากฏผลการศึกษาดังนี้

ตอนที่ 2.1 ผลการสนทนากลุ่มจากผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับรูปแบบการดูแลช่วยเหลือเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนสูงวัย ในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

จากการสนทนากลุ่มในระยะที่ 2 เพื่อระดมสมองจากผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาทางไกลทั้ง 12 สาขาวิชาของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เกี่ยวกับลักษณะของรูปแบบการดูแล ช่วยเหลือเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนสูงวัย ในระดับปริญญาตรีตามระบบการศึกษาทางไกลผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า รูปแบบการดูแลช่วยเหลือเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนสูงวัย ควรมีองค์ประกอบ 4 ด้าน ตามหลักการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ ด้านผู้เรียน ด้านผู้สอน ด้านสื่อ เทคโนโลยี ตำรา วัสดุอุปกรณ์ และด้านอาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก โดยมีรายละเอียดจากการสนทนากลุ่มดังนี้

1) ด้านผู้เรียน

(1) ควรค้นหาความรู้ด้วยตนเอง

(2) ควรมีเทคนิคการเรียนในระดับปริญญาตรี ได้แก่ เทคนิคการเรียนรู้ด้วยตนเอง เทคนิคการเรียนทางไกล การเสริมสร้างสมาธิ และการพัฒนาทักษะทางเทคโนโลยี

(3) ต้องเรียนด้วยความตั้งใจ ใส่ใจ

(4) มีผู้ดูแลคอยโทรเตือน หรือลงทะเบียนเรียน แผน ก 2

(5) การมีเพื่อนร่วมเรียน และมีเครือข่ายที่เป็นประโยชน์

2) ด้านผู้สอน

(1) มสธ.ต้องเข้าใจและเห็นความสำคัญของการช่วยเหลือผู้สูงวัย มีระบบช่วยเหลือผู้เรียน ตั้งแต่ระดับชุดวิชาสาขาวิชา เช่น มีผู้ช่วยเหลือในการเรียน หลักสูตรเข้าใจง่าย เรียนไม่ยากเกินไป ควรจัดหลักสูตรระยะสั้น มีการติว มีคู่มือสำหรับผู้สูงวัยโดยตรง และมีระบบติดตามนักศึกษาไม่ให้หายไป

(2) เข้าใจธรรมชาติของผู้เรียนกลุ่มนี้ เช่น นั่งนานไม่ได้ ต้องการให้เริ่มเรียนเร็วและเลิกเร็ว แลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้มากขึ้น อย่าสอนเนื้อหามากเกินไป ข้อสอบอาจเป็นอัตนัย ให้อัดเทปมาตอบ ไม่ต้องไปสอบถึงสนามสอบ

(3) มสธ. สร้างความเข้าใจกับผู้สอนว่าควรเตรียมตัวอย่างไร บางทีอาจารย์อายุยังน้อยและมีประสบการณ์ด้านเทคนิคการสอนไม่มาก มีคู่มือการสอนผู้สูงวัย ผู้สอนควรใจเย็น สรุปเป็นเพลงหรือกลอนสนุกๆ อธิบายซ้ำๆ แนะนำล่วงหน้า ยกตัวอย่างชัดเจน การส่งงานชัดเจน อธิบายเป็นขั้นตอน

(4) ผู้สอนต้องมีความรู้ ทันสมัย เข้าใจพัฒนาการผู้สูงวัยแต่ละด้าน ปรับการสอนให้เหมาะกับความสนใจ และมีทักษะการผลิตสื่อ

(5) เคารพและให้เกียรติผู้เรียน เปิดโอกาสให้นักศึกษาทุกคนเข้าถึง

(6) สนับสนุนการเรียนแบบเพื่อนช่วยเพื่อน โดยเฉพาะในการฝึกปฏิบัติเสริมทักษะต้องมีเพื่อนรุ่นลูกคอยช่วยเหลือ

(7) อาจารย์ผู้สอนควรส่งไลน์ส่วนตัว เพื่อประสานงานส่วนตัวก่อนการสัมมนาแต่ละครั้ง โดยมีหน่วยเลขากิจช่วยเหลือ

(8) ประธานชุดวิชาควรตอบข้อสงสัยแก่นักศึกษา และส่งต่อการตอบคำถามแก่ผู้เกี่ยวข้อง

(9) อาจารย์ควรช่วยเหลือเทคนิควิธีการเรียน เช่น การสรุปเนื้อหา การติว การจับใจความ และการให้กำลังใจเพื่อเสริมจุดแข็ง

(10) ต้องสอบถามความต้องการให้ช่วยเหลือก่อน แต่ควรระวังการรู้สึกว่าเขาจะเป็นภาระ เน้นการให้กำลังใจ

(11) ควรแจ้งข้อมูล ประชาสัมพันธ์ กำหนดการต่างๆ เช่น ลงทะเบียนสอบซ่อมสอนเสริม และการใช้ห้องสมุด

(12) การสอนออนไลน์ ควรปฏิบัติดังนี้

ก. มีการเตรียมความพร้อมของการเรียนออนไลน์ ควรนัดพบกับอาจารย์ผู้สอนก่อนเรียน เพื่อเตรียมความพร้อมก่อนเรียน

ข.จัดโมดูล ให้นักศึกษาได้พูด แลกเปลี่ยนประสบการณ์

ค. ต้องเปิดกล้องตลอดเวลา

ง.การส่งลิ้งค์ของอาจารย์ต่างๆ เข้าไลน์กลุ่ม ทำให้ผู้สูงวัยไม่สามารถทำเป็นในบางครั้ง ผู้สอนควรซักถามและช่วยเหลือ

จ. ควรมีสื่อเสริมทุกรูปแบบ

(13) ควรเรียนแบบเผชิญหน้า ในรายวิชาที่ต้องมีการฝึกและการตีความ

(14) การสอนควรเน้นการแชร์ประสบการณ์มาแลกเปลี่ยน เชื่อมโยงความรู้และประสบการณ์ของผู้เรียนก่อนเข้าสู่เนื้อหา ไม่เน้นถูกผิด กิจกรรมต้องใช้ความสนุกสนานและสร้างสรรค์

(15) เนื้อหาไม่ยาว กระชับ สั้น ต้องได้รับการฝึกอบรมอะไรพิเศษที่จัดให้กับเขา

(16) มีความยืดหยุ่นในการมอบหมายงาน และการทำรายงาน

3) ด้านสื่อ เทคโนโลยี ตำรา วัสดุอุปกรณ์

(1) เอกสารการสอน ตัวอักษรควรมีขนาดใหญ่ขึ้น

(2) หนังสืออิเล็กทรอนิคส์ (e-book) ให้ขยายตัวอักษร

(3) เนื้อหาเอกสารการสอนควรกระชับ สั้น ตรงประเด็น

(4) ตัดคลิปต่างๆ ให้สั้นลง

(5) มีคู่มือการเรียนสำหรับนักศึกษา

(6) มีสื่อเสียงที่ให้เวลามากขึ้น

(7) สรุปเนื้อหาในแนวการศึกษาที่เข้าใจง่าย

(8) ปรับการเข้าถึงอีเลิร์นนิ่งให้ง่ายขึ้น

(9) สื่อวิทยุเข้าถึงผู้สูงอายุในต่างจังหวัดได้ดีกว่าการออนไลน์ มีระบบการเข้าถึงที่หลากหลายมากกว่าการ โทรที่เบอร์ 02-504-7788 มากกว่าการโทรศัพท์ call center เฉพาะผู้สูงอายุ

(10) สื่อต้องทันสมัย น่าสนใจ การผลิตตำราให้ทัน สื่อวัสดุอุปกรณ์ เหมาะสมกับสถานการณ์

(11) จัดหน่วยบริการ ทำให้ระบบการติดต่อสื่อสารรวดเร็วและง่ายขึ้น เพิ่มคู่สาย call center

(12) ควรมีการปรับข้อมูลสำหรับการสื่อสารกับนักศึกษา ให้เป็นปัจจุบัน

(13) มีสื่อหลากหลาย โดยไม่ต้องกำหนดว่าชุดวิชานี้จะผลิตได้กี่รูปแบบ มีคลิปที่เน้นภาพและเสียงที่มีความน่าสนใจ

(14) มีวิธีการสื่อสารถึงนักศึกษาที่ไม่ต้องหรือแยกจากระบบปกติ เป็นลักษณะส่วนตัว ส่งตรงโดยเฉพาะการสื่อสารต่างๆ ที่เข้าง่ายขึ้น

4) ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก

(1) ห้องสอนเสริม และห้องสอบควรอยู่ชั้นล่าง ห้องไม่กว้างมากนัก อย่าให้นักศึกษาขึ้นบันได และมีห้องน้ำอยู่ไม่ไกล

(2) สนามสอบควรมีการจัดระบบแจ้งเตือนการดูแลเป็นพิเศษจากมหาวิทยาลัยสำหรับนักศึกษากลุ่มนี้

(3) มีรถเข็นบริการ มีราวจับภายในห้องน้ำ พื้นไม่ลื่น มีปุ่มกดสัญญาณเพื่อขอความช่วยเหลือในขณะฉุกเฉิน

ตอนที่ 2.2 ผลสรุปการสร้างรูปแบบการดูแลช่วยเหลือเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนสูงวัยในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ด้านผู้เรียน

เพื่อให้ผู้เรียนสูงวัยในระดับปริญญาตรีของระบบการศึกษาทางไกลของ มสธ. และใช้โอกาสอย่างเต็มที่ในการพึ่งตนเอง จากการสนับสนุนของผู้สอนและระบบที่ มสธ.มีรองรับไว้อยู่แล้ว จนสามารถสำเร็จการศึกษาได้ตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ หลังได้ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะของรูปแบบการดูแลช่วยเหลือเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนสูงวัยในระดับปริญญาตรี ตามระบบการศึกษาทางไกลจากการสนทนากลุ่มแล้ว ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะว่าควรกำหนดการพัฒนารูปแบบการดูแล

ช่วยเหลือฯ เพียงเฉพาะในด้านผู้เรียน ซึ่งเป็นด้านที่ผู้วิจัยสามารถดำเนินการได้ตามบทบาทของนักวิจัยได้อย่างเต็มที่ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะในประเด็นต่างๆ ของรูปแบบการดูแลช่วยเหลือดังนี้

1) องค์ประกอบในการดูแลช่วยเหลือเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนสูงวัยในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ผลจากการสนทนากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาในระบบทางไกล ได้องค์ประกอบในการพัฒนาการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนสูงวัยในระบบการศึกษาทางไกลของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้เรียน ด้านผู้สอน ด้านสื่อ เทคโนโลยี ตำรา วัสดุอุปกรณ์ และด้านอาคารสถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก และได้เสนอแนะรายละเอียดวิธีดูแลช่วยเหลือผู้เรียนสูงวัยในแต่ละด้านสรุปดังนี้

(1) ด้านผู้เรียน ควรค้นหาความรู้ด้วยตนเอง มีวินัยในการเรียน มีเครือข่ายเพื่อนร่วมเรียน เพื่อช่วยดูแลคอยโทรเตือนเวลาเรียน หรือเวลาลงทะเบียนเรียน และควรมีเทคนิคการเรียนในระบบการศึกษาทางไกลในหลายๆ อย่าง เช่น เทคนิคการเรียนรู้ด้วยตนเอง เทคนิคการเรียนทางไกล การเสริมสร้างสมาธิ และการพัฒนาทักษะทางเทคโนโลยี

(2) ด้านผู้สอน คณาจารย์ของมหาวิทยาลัย ต้องเข้าใจธรรมชาติของผู้เรียนกลุ่มนี้ที่มีความเสื่อมของร่างกายและการจดจำของสมอง ในขณะที่ส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงานและการดำเนินชีวิตที่มีประโยชน์ต่อการเรียนรู้ในลักษณะของผู้ใหญ่ การให้ความเคารพและให้เกียรติกันจึงเป็นการสร้างความประทับใจของผู้เรียนที่มีต่อผู้สอนนับแต่พบกันครั้งแรก ผู้สอนต้องมีเทคนิคการสอนที่เหมาะกับผู้สูงวัย เช่น ถ้าสอนเสริมแบบเผชิญหน้า ก็ไม่ควรสอนเนื้อหามากเกินไปไม่เน้นความจำหรือถูกผิด แต่ใช้การเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของผู้เรียนเพื่อโยงเข้าสู่เนื้อหา มีการยกตัวอย่างประกอบที่ชัดเจน พูดช้าๆ อธิบายเป็นขั้นเป็นตอน ใช้สื่อหรือสร้างกิจกรรมประกอบการสอนที่สนุกสนานและสร้างสรรค์ สำหรับการสอนแบบออนไลน์ ผู้สอนอาจจำเป็นต้องให้ไลน์ส่วนตัวหรือสร้างไลน์กลุ่มเพื่อติดตามช่วยเหลือ หรือมอบหมายให้ผู้เรียนคนอื่นคอยช่วยเหลือผู้สูงวัย การมอบหมายงานหรือทำงานงานควรมีความยืดหยุ่น และต้องมีการให้กำลังใจในการเรียนมากกว่าผู้เรียนวัยอื่น

(3) ด้านสื่อ เทคโนโลยี ตำรา วัสดุอุปกรณ์ มหาวิทยาลัยควรปรับขนาดอักษรในเอกสารการสอน และหนังสืออิเล็คทรอนิคส์ (e-book) ให้มีขนาดใหญ่ขึ้น ลดความยาวของเนื้อหาในสื่อให้กระชับสั้นตรงประเด็น มีสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลทั้งสื่อภาพและสื่อเสียงที่ทันสมัย น่าสนใจ และใช้งานง่ายสำหรับผู้เรียนสูงวัยโดยเฉพาะ สำหรับสื่อวิทยุและสื่อโทรทัศน์ยังสามารถปรับปรุงให้น่าสนใจ

(4) เหมาะกับยุคสมัยได้ เพราะยังเป็นสื่อที่เข้าถึงผู้สูงอายุในต่างจังหวัดได้ดีกว่าสื่อออนไลน์

(5) ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งอำนวยความสะดวก มหาวิทยาลัยควรจัดห้องสอนเสริม และห้องสอบสำหรับผู้เรียนสูงวัยในควรชั้นล่าง และมีห้องน้ำอยู่ไม่ไกล มีรถเข็นนั่งให้บริการสำหรับใช้ในอาคารที่ทำการ ต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวกครบถ้วนตามข้อกำหนดของการให้บริการผู้สูงวัยระบบการลงทะเบียนควรมีข้อมูลว่าเป็นผู้เรียนสูงวัย ที่สามารถใช้ระบุสถานภาพได้ตลอดการศึกษา และระบุว่ามีความต้องการจำเป็นหรือควรดูแลพิเศษในด้านใดบ้าง รวมทั้งเป็นข้อมูลสำหรับเจ้าหน้าที่ในสนามสอบในกรณีเกิดเหตุฉุกเฉิน และมีระบบการสื่อสารกับมหาวิทยาลัยที่เข้าถึงได้ หลากหลายช่องทาง โดยอาจ จัดเจ้าหน้าที่สำหรับเบอร์ติดต่อที่เป็นช่องทางช่องทางด่วน (Fast Track) เฉพาะผู้สูงอายุซึ่งอาจมีปัญหาเรื่องการได้ยิน การพูด และความจำ

ผู้เชี่ยวชาญยังได้เสนอแนะเพิ่มเติมว่าการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยควรสร้างรูปแบบการดูแลช่วยเหลือเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนสูงวัย ระดับปริญญาตรีในระบบการศึกษาทางไกลของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เฉพาะด้านผู้เรียน ซึ่งเป็นด้านที่ผู้วิจัยสามารถดำเนินการได้ในฐานะผู้วิจัยจากข้อมูลที่มีได้อย่างเต็มที่ โดยผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าของรูปแบบฯ ในด้านผู้เรียนควรเป็นการพัฒนาการเรียนรู้ในระบบการศึกษาทางไกล เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการเรียนรู้ในระบบการศึกษาทางไกล เพื่อนำไปสู่การเรียนอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2) ลักษณะของรูปแบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนสูงวัย

รูปแบบของการดูแลช่วยเหลือ ดำเนินการในลักษณะการฝึกอบรม ที่ไม่ใช้เวลานานเกินไป บูรณาการมาจากแนวคิดทางการแนะแนวด้านการศึกษาและการศึกษาทางไกล ร่วมกับข้อมูลที่ได้ในการศึกษาระยะที่ 1 และข้อมูลตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เน้นการเสริมแรงในทางบวก การมีส่วนร่วม และการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน สามารถจัดทำได้ทั้งแบบเผชิญหน้าและแบบออนไลน์ ให้เหมาะสมกับข้อจำกัดของช่วงการเก็บข้อมูลที่ยังมีการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด -19 และคำนึงถึงความเสี่ยงในการติดเชื้อโรคของกลุ่มทดลองและของผู้วิจัย

3) ประเด็นสำหรับการฝึกอบรม

ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะว่าควรกำหนด ประเด็นสำหรับการฝึกอบรมเพื่อดูแลช่วยเหลือ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับความรู้และเทคนิคต่างๆในการเรียนรู้เกี่ยวกับระบบการศึกษาทางไกล ได้แก่ เทคนิคการเรียนรู้ด้วยตนเอง เทคนิคการเรียนทางไกล การพัฒนาทักษะทางเทคโนโลยี กิจกรรมเสริมสร้างสมาธิ และการสร้างเครือข่าย โดยมีรายละเอียดแต่ละด้านดังนี้

(1) ด้านการเรียนรู้ด้วยตนเอง ได้แก่ ความสำคัญของการเรียนรู้ด้วยตนเอง ความต้องการและความสนใจของผู้เรียน จุดมุ่งหมายในการเรียนด้วยตนเอง การวางแผนการเรียนด้วยตนเอง (เลือกวิธีเรียนรู้ที่เหมาะกับตนเองและเป้าหมาย กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ เลือกแหล่งข้อมูล สถานที่ อุปกรณ์ แสวงหาแหล่งวิทยาการ) การเพิ่มพูนความสามารถในการหาข้อมูลเพื่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ วินัยในการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

(2) ด้านการเรียนทางไกล ได้แก่ การเข้าถึงเทคโนโลยีและเครือข่ายอินเทอร์เน็ต การเรียนรู้ได้อย่างอิสระ การทบทวนเนื้อหาบทเรียน การทำความเข้าใจในบทเรียนด้วยตนเอง สื่อสารกับผู้สอนผ่านช่องทางติดต่อต่างๆ ของมหาวิทยาลัย เทคนิคในการอ่านและจดบันทึกย่อ

(3) ด้านการเรียนรู้ตลอดชีวิต ได้แก่ ความพร้อมสำหรับการเรียนรู้ตลอดชีวิต การกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ตลอดชีวิต การนำความรู้ที่เรียนมาใช้ในชีวิตประจำวัน การกำหนดวิธีการเรียนรู้ตลอดชีวิต การค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้ และการสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ให้ตนเอง

(4) ด้านการใช้เทคโนโลยี ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ การใช้อุปกรณ์ เทคโนโลยี อินเทอร์เน็ตและสื่อสังคมเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการสื่อสารกับผู้อื่นเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการนำเสนอหรือส่งต่อข้อมูล และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม

4) จำนวนครั้งของการฝึกอบรม

รูปแบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนสูงวัย เป็นการฝึกอบรมระยะสั้นทั้งแบบเผชิญหน้าและแบบออนไลน์ รวมระยะเวลาอบรมแต่ละแบบจำนวน 18 ชั่วโมง โดยมอบหมายให้วิทยากรผู้เชี่ยวชาญด้านการอบรมการจัดการเรียนการสอนทางไกล เป็นผู้จัดทำเนื้อหาและกิจกรรมเพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนสูงวัย ให้กลุ่มทดลองสามารถเลือกเข้ารับการฝึกอบรมตามความพร้อม โดยกำหนดเป็นแบบเผชิญหน้าใช้ระยะเวลาจำนวน 3 วัน วันละ 6 ชั่วโมง และแบบออนไลน์ ใช้ระยะเวลาจำนวน 6 ครั้ง ครั้งละ 3 ชั่วโมง รายละเอียดดังแสดงตาราง 4.11 และ 4.12

ตารางที่ 4.11 กำหนดการอบรมแบบเผชิญหน้า

ครั้งที่	เวลา 09.00 – 12.00 น.	เวลา 13.00 – 16.00 น.
1	เทคนิคการเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้ตลอดชีวิต	เทคนิคการเรียนทางไกล
2	สื่อในระดับปริญญาตรี	การพัฒนาทักษะทางเทคโนโลยี
3	การพัฒนาทักษะทางเทคโนโลยี (ต่อ)	กิจกรรมเสริมสร้างสมาธิและการสร้างเครือข่าย

ตารางที่ 4.12 กำหนดการอบรมแบบออนไลน์

ครั้งที่	**เวลา 18.00 – 21.00 น.**
1	เทคนิคการเรียนรู้ด้วยตนเองและการเรียนรู้ตลอดชีวิต
2	เทคนิคการเรียนทางไกล
3	สื่อในระดับปริญญาตรี
4	การพัฒนาทักษะทางเทคโนโลยี
5	การพัฒนาทักษะทางเทคโนโลยี (ต่อ)
6	กิจกรรมเสริมสร้างสมาธิ และการสร้างเครือข่าย

3. ระยะที่ 3 ผลของการใช้รูปแบบการดูแลช่วยเหลือเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนสูงวัยในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ด้านผู้เรียน แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

3.1 ผลการทดสอบการแจกแจงเป็นโค้งปกติ (Normality Test)

ผู้วิจัยทำการทดสอบการแจกแจงเป็นโค้งปกติ ของคะแนนผลการเรียนรู้ของการฝึกอบรมทั้งแบบเชิญหน้าและแบบออนไลน์ โดยใช้การทดสอบ The Sapiiro Wilk Test ก่อนเลือกใช้สถิติการทดสอบสมมติฐาน ผลการทดสอบพบว่าค่า p-Value น้อยกว่า .05 แปลผลว่าข้อมูลมีการแจกแจงไม่เป็นโค้งปกติ แสดงดังตาราง 4.13 -4.14 ผู้วิจัยจึงเลือกใช้การทดสอบแบบนอนพาราเมตริกของฟรีดแมน (Friedman Test)

ตารางที่ 4.13 ผลการทดสอบการแจกแจงโค้งปกติของคะแนนผลการเรียนรู้แบบเผชิญหน้าของผู้สูงวัย

Tests of Normality

	Kolmogorov-Smirnov[a]			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
pre	.216	20	.016	.874	20	.014
pos	.287	20	.000	.863	20	.009

a. Lilliefors Significance Correction

ตารางที่ 4.14 ผลการทดสอบการแจกแจงโค้งปกติของคะแนนผลการเรียนรู้แบบออนไลน์ของผู้สูงวัย

Tests of Normality

	Kolmogorov-Smirnov[a]			Shapiro-Wilk		
	Statistic	df	Sig.	Statistic	df	Sig.
Pree	.255	20	.001	.881	20	.018
Poss	.227	20	.008	.879	20	.017

a. Lilliefors Significance Correction

3.2 ผลของการใช้รูปแบบการดูแลช่วยเหลือเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนสูงวัย ด้านผู้เรียน แบบเผชิญหน้า

ผลของการใช้รูปแบบการดูแลช่วยเหลือเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนสูงวัย ด้านผู้เรียน แบบเผชิญหน้า แสดงดังตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนภายในกลุ่ม ในระยะต่าง ๆ ของการใช้ รูปแบบการดูแลช่วยเหลือเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนสูงวัยแบบเผชิญหน้า โดยการทดสอบของฟรีดแมน (Friedman Test)

ระยะเวลา	Mean Rank	Chi-square	df	p
ก่อนการทดลอง	1.0			
หลังการทดลอง	2.4	11.385	2	*.003
ติดตามผล	2.5			

* p <.05

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ผู้เรียนสูงวัยในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีการเรียนรู้ในระบบการศึกษาทางไกล จากการใช้รูปแบบการดูแลช่วยเหลือเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนสูงวัย ด้านผู้เรียน ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และติดตามผลการทดลอง กับระยะเวลาในการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอย่างน้อย 1 คู่

1) ผลการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้รูปแบบการดูแลช่วยเหลือเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนสูงวัย ด้านผู้เรียน แบบเผชิญหน้า

ผลการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้รูปแบบการดูแลช่วยเหลือเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนสูงวัย ด้านผู้เรียน แบบเผชิญหน้า แสดงดังตารางที่ 4.16

ตารางที่ 4.16 ผลการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้รูปแบบการดูแลช่วยเหลือเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนสูงวัย ด้านผู้เรียน แบบเผชิญหน้า

ระยะเวลา	n	*M*	*SD*	Z	p
ก่อนการทดลอง	7	58.57	11.13	2.375	*.005
หลังการทดลอง	7	68.00	6.45		

* p <.05

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ผู้เรียนสูงวัยที่เรียนในระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีการเรียนรู้ในระบบการศึกษาทางไกล แบบเผชิญหน้า หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2) ผลการเปรียบเทียบคะแนนหลังการทดลองและระยะติดตามผล ภายหลังการใช้รูปแบบการดูแลช่วยเหลือเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนสูงวัย ด้านผู้เรียน แบบเผชิญหน้า

ผลการเปรียบเทียบคะแนนหลังการทดลองและระยะติดตามผล ภายหลังการใช้รูปแบบ การดูแลช่วยเหลือฯ ด้านผู้เรียน แบบเผชิญหน้า แสดงดังตารางที่ 4.17

ตารางที่ 4.17 ผลการเปรียบเทียบคะแนนหลังการทดลองและระยะติดตามผล ภายหลังการใช้รูปแบบการดูแลช่วยเหลือเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนสูงวัย ด้านผู้เรียน แบบเผชิญหน้า

ระยะเวลา	n	*M*	*SD*	Z	p
หลังการทดลอง	7	68.00	6.45	.412	.31
ระยะติดตามผล	7	65.85	7.03		

จากตารางที่ 4.17 พบว่า ผู้เรียนสูงวัยในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยสุโขทัย-ธรรมาธิราช มีการเรียนรู้ในระบบการศึกษาทางไกล จากการใช้รูปแบบการดูแลช่วยเหลือเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนสูงวัย ด้านผู้เรียน แบบเผชิญหน้า หลังการทดลอง และการติดตามผล ไม่แตกต่างกัน แสดงว่า การเรียนรู้ของผู้เรียนสูงวัยมีความคงทนอยู่จนถึงระยะติดตามผลการทดลอง

3.3 ผลของการใช้รูปแบบการดูแลช่วยเหลือเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนสูงวัย ด้านผู้เรียน แบบออนไลน์

ผลของการใช้รูปแบบการดูแลช่วยเหลือเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนสูงวัย ด้านผู้เรียน แบบออนไลน์ แสดงดังตารางที่ 4.18

ตารางที่ 4.18 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนภายในกลุ่ม ในระยะต่างๆ ของการใช้รูปแบบการดูแลช่วยเหลือเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนสูงวัย ด้านผู้เรียน แบบออนไลน์ โดยการทดสอบของฟรีดแมน (Friedman Test)

ระยะเวลา	Mean Rank	Chi-square	df	p
ก่อนการทดลอง	1.1			
หลังการทดลอง	2.3	12.645	2	*.001
ระยะติดตามผล	2.5			

* p <.05

จากตารางที่ 4.18 พบว่า ผู้เรียนสูงวัยในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยสุโขทัย-ธรรมาธิราช มีการเรียนรู้ในระบบการศึกษาทางไกล จากการใช้รูปแบบการดูแลช่วยเหลือเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนสูงวัย ด้านผู้เรียน แบบออนไลน์ ก่อนการทดลอง หลังการทดลอง และติดตามผลการทดลอง กับระยะเวลาในการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อย่างน้อย 1 คู่

1) ผลการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้รูปแบบการดูแลช่วยเหลือเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนสูงวัย ด้านผู้เรียน แบบออนไลน์

ผลการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้รูปแบบการดูแลช่วยเหลือเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนสูงวัย ด้านผู้เรียน แบบออนไลน์ แสดงดังตารางที่ 4.19

ตารางที่ 4.19 ผลการเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการใช้รูปแบบการดูแลช่วยเหลือเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนสูงวัย ด้านผู้เรียน แบบออนไลน์

ระยะเวลา	n	*M*	*SD*	Z	p
ก่อนการทดลอง	9	64.33	6.63	2.539	*.005
หลังการทดลอง	9	67.44	5.31		

* p <.05

จากตารางที่ 4.19 พบว่า ภายหลังการใช้รูปแบบการดูแลช่วยเหลือเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนสูงวัย ด้านผู้เรียน แบบออนไลน์ ผูเรียนสูงวัยมีการเรียนรูในระบบการศึกษาทางไกลสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2) ผลการเปรียบเทียบคะแนนหลังการทดลอง และระยะติดตามผล ภายหลังการใช้รูปแบบการดูแลช่วยเหลือเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนสูงวัย ด้านผู้เรียน แบบออนไลน์

ผลการเปรียบเทียบคะแนนหลังการทดลอง และระยะติดตามผล ภายหลังการใช้รูปแบบการดูแลช่วยเหลือเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนสูงวัย ด้านผู้เรียน แบบออนไลน์ แสดงดังตารางที่ 4.20

ตารางที่ 4.20 ผลการเปรียบเทียบคะแนนหลังการทดลอง และระยะติดตามผล ภายหลังการใช้รูปแบบการดูแลช่วยเหลือเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนสูงวัย ด้านผู้เรียน แบบออนไลน์

ระยะเวลา	n	*M*	*SD*	*Z*	p
หลังการทดลอง	9	67.44	5.31	.843	.199
ระยะติดตามผล	9	68.22	4.73		

จากตารางที่ 4.20 พบว่าผู้เรียนสูงวัยที่เรียนในระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีการเรียนรู้ในระบบการศึกษาทางไกล จากการใช้รูปแบบการดูแลช่วยเหลือเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนสูงวัย ด้านผู้เรียน แบบออนไลน์ หลังการทดลอง และระยะการติดตามผลไม่แตกต่างกัน แสดงว่าการเรียนรู้ของผู้เรียนสูงวัยมีความคงทนอยู่จนถึงระยะติดตามผลการทดลอง

3.3 ผลของการใช้รูปแบบการดูแลช่วยเหลือเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนสูงวัย ด้านผู้เรียน ระหว่างแบบเผชิญหน้าและแบบออนไลน์

ผลของการใช้รูปแบบการดูแลช่วยเหลือเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนสูงวัย ด้านผู้เรียน ระหว่างแบบเผชิญหน้าและแบบออนไลน์ แสดงดังตารางที่ 4.21

ตารางที่ 4.21 ผลการเปรียบเทียบคะแนนหลังการทดลอง ภายหลังการใช้รูปแบบการดูแลช่วยเหลือเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนสูงวัย ระหว่างแบบเผชิญหน้า และแบบออนไลน์ ด้านผู้เรียน

หลังการทดลอง	n	*M*	*SD*	*Z*	p
แบบเผชิญหน้า	7	22.00	2.00	.163	.435
แบบออนไลน์	9	21.44	2.92		

จากตารางที่ 4.21 พบว่าผู้เรียนสูงวัยที่เรียนในระดับปริญญาตรี ของมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีการเรียนรู้ในระบบการศึกษาทางไกล จากการใช้รูปแบบการดูแลช่วยเหลือเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนสูงวัย ด้านผู้เรียน ระหว่างแบบเผชิญหน้า และแบบออนไลน์ หลังการทดลองไม่แตกต่างกัน

สรุปผลการใช้รูปแบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนสูงวัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนสูงวัย ด้านผู้เรียน พบว่าภายหลังการใช้รูปแบบเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนสูงวัย ทั้งแบบเผชิญหน้าและแบบออนไลน์ ผู้เรียนสูงวัยมีการเรียนรู้ในระบบการศึกษาทางไกลหลังการทดลอง สูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และในระยะการติดตามผล ทั้งแบบเผชิญหน้าและแบบออนไลน์ ไม่แตกต่างกัน แสดงว่าการเรียนรู้ของผู้เรียนสูงวัยมีความคงทนอยู่จนถึงระยะติดตามผลการทดลอง ทั้งสองรูปแบบ และเมื่อเปรียบเทียบผลการใช้รูปแบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียนสูงวัยฯ ด้านผู้เรียน ระหว่างสองรูปแบบเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนสูงวัย คือแบบเผชิญหน้าและแบบออนไลน์ พบว่าทั้งสองวิธีไม่แตกต่างกัน